

POSUDEK

Kozlovská, Veronika: Stabilita stranického systému ve Velké Británii. Olomouc: Právnická fakulta v Olomouci (diplomová práce), 2018, 65s.

Diplomová práce se zabývá aktuálním tématem institucionalizace britského stranického systému. Podobně jako v zemích západní či východní Evropy jsme i ve Velké Británii svědky dílčích úspěchů řady nových nedávno vzniklých politických stran, které se stávají součástí stranického systému. Současně dochází k zásadním volebním přesunům podpory mezi existujícími tradičními politickými stranami Labor Party, Konzervativní strana a Liberálně demokratická strana ve prospěch některých regionálních politických stran (např. Skotská národní strana). Z těchto důvodů je velmi zajímavé sledovat, zda tyto změny mají nějaký zásadní dopad na dlouhodobý dvoustranický charakter britského stranického systému.

Diplomová práce je jasně vymezena jak obsahově (institucionalizace stranického systému), tak geograficky (autorka vysvětluje výběr Velké Británie), tak časově (tři poslední volební období – po roce 2005 do současnosti). Celkové pojetí diplomové práce je uchopitelné, záměry a cíle diplomantky jsou jasně definované (do jaké míry je britský stranický systém stabilní a zda britský stranický systém prošel v posledním období proměnou trvalejšího charakteru a jaké mají případné změny dopad na charakteristiku britského stranického systému, s. 6).

Diplomová práce je teoreticky zakotvena v teorii stranického systému, zejména bipartismu, a teorii institucionalismu. Oběma teoriím je věnovaná samostatná část rozčleněna do tří kapitol. Diplomantka volí dvě hypotézy (britský stranický je stabilní, protože politické strany mají stabilní voličskou základnu; během posledních třech voleb došlo k oslabení tradičního britského principu bipartismu), které se navzájem prolínají. Právě aplikace teorie institucionalizace britských politických stran a stranického systému má ověřit obě výše uvedené hypotézy. Z hlediska metodologie se autorka rozhodla aplikovat běžné politologické metody výzkumu (zejména deskripce, analýza, indukce, případová studie), které plně odpovídají výběru daného tématu a zaměření výzkumu.

Struktura diplomové práce je víceméně logická (proč se autorka v teoretické části zabývá nejdříve stranickými systémy a teprve potom politickými stranami?), autorka postupuje od představení teorie k deskripci současného britského politického a stranického systému (v některých částech jde o víceméně přehled všeobecně známých informací), přičemž jádro práce je obsaženo ve 4. části, která se zabývá vlastním empirickým výzkumem.

Úvod diplomové práce obsahuje všechny formální náležitosti, autorka se vyrovnává s vymezením tématu, s cíli diplomové práce, stanoví hypotézy, definuje teoretické zakotvení, metodologii a zabývá se strukturou diplomové práce. Za naprosto nedostatečné však považuji vypořádání se se současným stavem bádání (práce s literaturou viz níže). Čtenář se v této části seznámí jen s okrajovými teoretickými pracemi (Sartori) a autorka pak zmiňuje dvě práce věnované problematice britského politického a stranického systému.

Teoretická část je v některých kapitolách velmi povrchní, v řadě případů se jedná spíše o výpis jednotlivých typologií stranického systému než o smysluplnou analýzu současného stavu výzkumu stranického systému. Autorka se ani příliš nesnaží o nějaké zobecnění či zhodnocení dané problematiky. Zejména kapitola věnovaná teorii politických stran jasně ukazuje nevhodný přístup a rozkročenost diplomantky (od Burka až po Sartoriho na jedné straně), Podobně i kapitola věnovaná teorii institucionalismu by si zasloužila větší pozornost a citování z originálních zdrojů.

Za problematické považuji zúžení kritérií používaných pro výpočet stability stranického systému, zejména v případě zakotvenosti politických stran ve společnosti. Pro stabilitu stranického systému je možné aplikovat mnohem více kritérií, které by se možná promítly do horšího indexu institucionalizace stranického systému, než vyšlo diplomantce.

Sice rozumím výběru zkoumaných politických subjektů (tři hlavní historické politické strany), ale domnívám se, že do daného výzkumu měly být zahrnuty všechny parlamentní politické strany ve všech obdobích (stranický systém tvoří interakce všech parlamentních politických stran). V tomto případě by volatilita stranického systému byla výrazně horší, než se ukazuje při analýze jen tří parlamentních politických stran. To považuji za vážný metodologický problém (a vlastně i za svou chybu jako vedoucího práce).

Ostatně výsledky předčasných parlamentních voleb, které již v diplomové práci nejsou zahrnuty, potvrzují jeden ze závěrů diplomové práce, že koncept bipartismu je opakovaně ve Velké Británii zpochybněn. Pro stabilitu stranického systému je nutná spolupráce jedné z britských dominantních politických stran s dalším politickým subjektem, po posledních volbách dokonce z okraje politické scény. Bylo by jistě zajímavé aplikovat na současný „bipartismus“ Blondelův koncept typologie stranických systémů.

Pokud se ještě vrátím ke struktuře diplomové práce, nejsem si jistý, zda zevrubný popis britského parlamentního systému byl nezbytně nutný a zda k danému tématu nestačil jedna drobnější úvodní kapitola.

Seznam literatury a pramenů není příliš rozsáhlý vzhledem k tématu (britský stranický systém), které je ve Velké Británii dlouhodobě středem zájmu většiny britských politologů. K problematice britského stranického systému vychází každý rok několik publikací a desítky článků. Vzhledem k tomu používání publikací z roku 2000 (týkajících se britského stranického systému) nepovažuji za příliš šťastné.

Diplomatka pracuje v souladu s citační normou PF UP v Olomouci. V práci je uvedeno 120 odkazů v poznámkovém aparátu. Co se týká formální stránky, text diplomové práce by neměl začínat sudou stránkou. Práce je doplněna velkým množstvím přehledných tabulek a grafů (jejich seznam je uveden v příloze). V práci jsem nenašel nějakých větších stylistických prohřešků či gramatických chyb. Úsměvně vypadá překlad na s. 15, kde byl vedoucí práce jako Fialam.

Závěrem mohu konstatovat, že diplomová práce splňuje požadavky na tento typ písemné práce, autorka se víceméně vyrovnala s teoretickým konceptem a byla schopna aplikovat model institucionalizace na britský stranický systém. Autorka prokázala argumentační schopnosti při osvětlování výsledků svého výzkumu a z těchto důvodů práci doporučuji k obhajobě s hodnocením C.

V Olomouci dne 29. srpna 2018

Doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.